

گزارش آرای دیوان داورى ایران و ایالات متحده امریکا در لاهه، تا پایان شهریور 1369

دیوان داورى ایران و ایالات متحده امریکا تا پایان شهریور 1369 طی 92 تصمیم، 76 قرار و 489 حکم، 13 فقره از 25 پرونده «الف»، 68 فقره از 77 پرونده «ب»، 809 فقره از 962 پرونده بزرگ و کلیه 2775 پرونده کوچک را رسیدگی و مختومه اعلام نموده است.*

*1- پرونده‌های «الف» پرونده‌هایی هستند که دولتین ایران و ایالات متحده امریکا نظر تفسیر دیوان را در موضوعات متنازع‌فیه با توجه به بند 3 ماده 2 بیانیه حل و فصل دعاوی به شرح مصرح در بندهای 16 و 17 همان بیانیه، همچنین سؤالات مربوطه تفسیر یا اجرای بیانیه حل و فصل دعاوی را که در بند 4 ماده 6 بیانیه ذکر گردیده است، خواستار شده‌اند.

2- پرونده‌های «ب» پرونده‌هایی هستند که دو دولت ایران و ایالات متحده امریکا مبتنی بر بند 3 ماده 2 بیانیه حل و فصل دعاوی، ادعاهای رسمی خود علیه یکدیگر را مطرح نموده‌اند.

3- پرونده‌های بزرگ پرونده‌هایی هستند که خواسته عنوان شده در آنها بیش از 250.000 دلار است.

4- اخیراً هیئت عمومی دیوان بر مبنای توافق طرفین طی حکم شماره 483 کلیه دعاوی کوچک را در قبال چهل و پنج میلیون دلار مختومه اعلام نمود.

گزارش آرای دیوان داورى... ❖ 255

بررسی اجمالی 489 رأی دیوان به شرح
زیر است:

الف. آرای مبني بر توافق طرفین دعوي 229 فقره

در این دعاوي جمعاً حدود پنج
میلیارد و چهارده میلیون دلار به اضافه
بهره و هزینه‌های دادرسی مطالبه شده
بود. دیوان براساس توافق طرفین مقرر
نموده مبلغ يك ميليارد و سيصد و شش
میلیون و دویست و سیزده هزار و دویست و
چهار و پنج دلار به علاوه معادل دلاری سیصد
و سه هزار و یکصد و نود و شش پوند
انگلیسی و دویست و نود و هفت هزار و
پنجاه و يك مارك آلمانی به طرفهای
امریکایی و پنجاه و سه میلیون و هفتصد
و هفتاد و پنج هزار و هفتصد و بیست دلار
به اضافه معادل دلاری چهارصد و بیست و
سه هزار و نهصد و یازده دلار به طرفهای
ایرانی پرداخت گردد.

یادآوری می‌گردد در قبلاً
وجه‌المصالحه‌های پرداختی، ضمن پایان
دادن به ادعاهای خواهانهای امریکایی،
به‌خصوص از لحاظ مالکیت واحدهای صنعتی،

در مواردی دیوان آنها را ملزم به تحویل اجناس و لوازم مورد تعهد خود به طرفهای ایران نموده است. به علاوه، در بعضی دیگر از پرونده‌ها به موجب موافقتنامه‌های مربوط، وجوهی که در اختیار طرف امریکایی بوده به طرف ایرانی مسترد و پرداخت شده است که رقم آن جمعاً بالغ بر صد و هفتاد و هفت میلیون دلار می‌شود.

ب. آرای مبنی بر ردّ ادعاهای خواهانهای امریکایی 100 فقره

در این دعاوی خواهانهای امریکایی بیش از سه میلیارد و دویست و ده میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند که به لحاظ عدم صلاحیت یا فقد دلیل کافی مردود اعلام شده است.

ج. آرای مبنی بر محکومیت خواندگان ایرانی 124 فقره

در این دعاوی خواهانهای امریکایی حدود یک میلیارد و هشتصد و هفتاد و هفت میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند. دیوان

مقرر نموده است کلاً چهارصد و دو میلیون و نهصد و بیست و یک هزار و هشتصد و هفتاد و دو دلار و نود و هفت میلیون و یکصد و سی و دو هزار و پانصد و نورد و هشتاد و پنج بابت اصل ادعاها و هزینه‌های دادرسی به طرفهای امریکایی پرداخت گردد (مبالغ پرداخت شده بابت بهره برخی از احکام در رقم مزبور منظور نشده است).

د. آرای مبنی بر رد ادعاهای خواهانهای ایرانی 22 فقره

طی این سری از دعاوی، اتباع و مؤسسات ایرانی حدود پانصد و بیست و دومیلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند که به لحاظ عدم صلاحیت یا فقد دلیل کافی مردود اعلام شده است.

ه. آرای مبنی بر محکومیت امریکا به نفع ایران 14 فقره

در این دعاوی سازمانهای ایرانی حدود ششصد و هشتاد و چهار میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند که منجر به محکومیت

طرفهاي امريكايي به پرداخت حدود 517/7 ميليون دلار به طرفهاي ايراني گرده است.

همچنين مبلغ پانصد و شصت و هفت ميليون دلار بابت باقيمانده حساب شماره 2 و يازده ميليون و دوست هزار دلار بابت تسويه حساب پنج فقره دعاوي «ب» و دوست ميليون دلار بابت قسمتي از ادعاهاي مطروحه در پرونده خريدهاي نظامي از دولت ايالات متحده امريكا وصول گرده است.

بنابراين، كل مبلغ دريافتي از ايالات متحده تا تاريخ مورد بحث از طريق ديوان داوري بالغ بر يك و نيم ميليارد دلار مي باشد.*

*. ديوان داوري طي عمومي شماره ب 1- 382 مورخ 1367/6/9 خود، دولت ايالات متحده امريكا را به پرداخت غرامت پاره اي از تجهيزات نظامي متعلق به دولت ايران كه هم اكنون در اختيار آن دولت است محكوم كرده اما تعيين مبلغ قطعي محكوميت را به بعد موكول نموده است.